

Срби су данас најугроженији народ у Европи

Пише: Срђан Срећковић
понедељак, 17 август 2009 15:40

(Прес, 17.08.2009)

Наши сународници немају никаква права у Албанији, у Хрватској не могу да врате станове ни нађу посао, у Словенији су избрисани иако су други народ по бројности! Срби у Црној Гори немају ни минимум уставних и статусних права иако их има 35 одсто.

Срби су у овом тренутку најугроженији народ у Европи јер готово ни у једној од суседних држава, осим Румуније и Мађарске, не могу да остваре ни најосновнија људска права. У Министарству за дијаспору кажу да је најгора ситуација у Албанији, али да положај Срба није много бољи ни у Хрватској, Словенији и Црној Гори!

Министар Срђан Срећковић каже да Срби у Албанији који су у време Енвера Хоџе били присиљени да промене чак и имена и презимена сада не могу да их врате, а да у Словенији уопште нису признати као национална мањина иако су други народ по бројности!

- Срби у Албанији су најугроженија мањина у Европи. У албанским документима за попис становништва не постоје рубрике „народ“ и „вероисповест“, па наши сународници и немају шансу да се декларишу као Срби, а процене су да их у Албанији живи између 30.000 и 40.000. Срби немају право на употребу свог језика, нити на верско опредељење, они већ деценијама немају апсолутно никаква права, ни право на школу на свом језику, па чак ни на клубове који би чували национални идентитет. Ми у последњих годину дана покушавамо да их некако организујемо, да им помогнемо око формирања клубова, набавимо техничка средства, уџбенике... - каже Срећковић.

Тајне оптужнице у Хрватској

За разлику од Албаније, где је демократија тек у повоју, Хрватска је под притиском ЕУ донела низ закона којима се обавезала на поштовања права Срба, али се ти прописи не примењују. У Хрватској је пре рата деведесетих било 600.000 Срба, а сада их је тек око 200.000.

- Тајне оптужнице су велика препрека за повратак избеглица у Хрватску. Неким Србима се дешавало да оду и онда схвате да су у тајним судским процесима осуђени на више од 20 година затвора. Зато чинимо све да се те оптужнице и пресуде учине јавним. Други велики проблем је немогућност реституције станарског права за људе који су живели у државним становима - објашњава Срећковић.

Министар наводи да је проблем српског живља у Словенији „веома комплексан“ јер Срби тамо немају статус националне мањине иако су, иза Словенаца, други народ по бројности.

- Изговор Словенаца је да Срби не живе организовано у њиховој земљи годинама и да их нема велики број! А Срба у Словенији има око 50.000 - упозорава Срећковић.

Државни секретар у истом министарству Миодраг Јакшић каже је „најболније српско питање у Црној Гори“.

Ни минимум права у Црној Гори

- Тамо се више од 35 одсто грађана изјаснило да су Срби, а више од 65 одсто да говоре српским језиком. И поред тога, у Црној Гори не постоји ни минимум уставних и статусних права за Србе у областима културе, информисања, просвете и вероисповести - наводи Јакшић.

Занимљиво је да је министар Срећковић одбио да коментарише прилике у Црној Гори, уз коментар да „у овом тренутку не би било добро доливати уље на ватру“.

Члан парламентарног Одбора за односе са Србима изван Србије и одборник листе ЗЕС Александар Чотрић оценио је положај својих сународника у земљама у региону „слабом тројком“.

- Право је чудо што уопште има Срба у Албанији, док у Словенији десетине хиљада њих живи у илегалу јер немају документа. Они су избрисани из евиденције и живе на ивици егзистенције! Што се тиче Хрватске, тамо постоји и проблем одрживог повратка. Наиме, иако се неки Србин и врати, мале су шансе да нађе посао због дискриминације по националној основи. При том, сведоци смо напада и застрашивања старих и онемоћалих особа у Хрватској - каже Чотрић.

Председник Одбора за Србе ван Србије Бранимир Ђокић (СРС) каже да држава мора више и конкретније да се позабави овим проблемом.

- Једно је доношење закона, а друго засукати рукаве и коначно радити на побољшању положаја наших људи у региону. Они су богатство, а српске власти се стално плаше да ће заузимањем одлучнијег става наљутити власти у комшијским државама. Наши људи у Хрватској немају где да живе, немају посао, лична документа... То власт коначно мора да схвати - категоричан је Ђокић.

Најбоље у Румунији и Мађарској

Министар Срђан Срећковић као позитивне примере издваја Румунију и Мађарску.

- У Румунији Срби имају посланика у Скупштини већ 18 година, врло значајно учешће на локалном и државном нивоу и једног члана у УО државне румунске телевизије. У Темишвару постоје елитна српска гимназија „Доситеј Обрадовић“, низ школа за учење српског језика и више од 50 културних манифестација. Врло је слична ситуација у Мађарској, где Срби учествују у локалној власти, а држава финансира активности које подстичу очување њиховог идентитета. Ипак, Срби већ 17 година чекају на право да имају свог посланика у мађарском парламенту, што им гарантује Устав Мађарске - објашњава Срећковић.

Срби су данас најугроженији народ у Европи

Пише: Срђан Срећковић
понедељак, 17 август 2009 15:40

Он додаје да би ускоро у Скупштини Србије требало да се нађе Предлог закона о дијаспори, који предвиђа формирање Савета за Србе у региону. На челу Савета биће председник Србије, а чиниће га и министар спољних послова и министар за дијаспору.